

Notat

Dato: 26. oktober 2022

Sagsnr.: 22-018

Emne: Formidlingsstrategi

Til: Medlemmer af Stående Byggepanel

Fra: Jesper Kirkeskov, på vegne af Stående Byggepanels formidlingsudvalg

Forslag til formidlingsstrategi for Stående Byggepanel

Formål

Stående Byggepanel er etableret for at opsamle og dele oplysninger om alvorlige byggeskader, og formålet med Stående Byggepanels formidlingsindsats er at forebygge gentagelser af disse.

Målgrupper

Stående Byggepanels formidlingsindsats retter sig mod de samfundsgrupper, der gennem deres beslutninger og praksis kan bidrage til at undgå gentagelser af de byggeskader, som panelet har identificeret som alvorlige.

Både bygningssejere, bygherrer, rådgivere, udførende, byggevareleverandører, interesseorganisationer, formidlingsinstitutioner, finansielle virksomheder, myndigheder samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner kan være målgrupper for Stående Byggepanels konkrete formidlingsindsatser, afhængigt af de enkelte parter roller i forhold til den pågældende type byggeskader.

Formidlingsprincipper

Stående Byggepanels formidling skal være relevant og brugbar for de målgrupper, den henvender sig til. Der gennemføres kun formidlingsaktiviteter, når der kan forventes interesse blandt målgrupperne.

I fald en konkret formidlingsindsats er rettet mod beslutningstagere, skal den tilrettelægges, så den opfylder deres behov for et gennemsigtigt og veldokumenteret beslutningsgrundlag.

I fald formidlingsindsatsen er rettet mod professionelle praktikere, skal den tilrettelægges, så den opfylder deres behov for operationel vejledning i, hvordan de bør agere.

Endvidere skal Stående Byggepanels formidling fremme en løbende dialog med byggeriets parter, både for at opfange nye tendenser til byggesvigt og for at få tilbagemeldinger på Stående Byggepanels aktiviteter.

Metoder og kanaler

Formidlingen foregår primært gennem medlemmerne af Stående Byggepanel, som kan sprede panelets budskaber til de relevante målgrupper gennem medlemmernes egne kanaler.

Til dette formål udarbejder Stående Byggepanel formidlingspakker, som stilles frit til rådighed for medlemmerne og andre parter. En formidlingspakke kan fx omfatte tekster, illustrationer, præsentationsslides og levende billeder, afhængigt af de specifikke emner og målgrupper. Formidlingspakkerne udstilles på panelets website, hvor de kan tilgås og videreformidles af alle interesserede parter.

I hvert enkelt tilfælde udarbejdes en formidlingsplan, der beskriver målgrupper, formidlingsmål, medier og evalueringsmetode.

Procedurer

En konkret formidlingsindsats forudsætter forudgående beslutning i Stående Byggepanel.

Alle emnesager behandles som udgangspunkt fortroligt internt i panelet. Efter behandling internt i panelet kan en given emnesag få tildelt tre forskellige tilstande: Fortsat fortrolig, begrænset fortrolig og ikke fortrolig.

Fortsat fortrolig indebærer, at panelets medlemmer ikke må omtale emnesagen for personer uden for panelet. Dette kan skyldes, at panelet afventer yderligere information til belysning af emnet, eller at panelet har besluttet at afvise emnesagen som ubegrundet.

Begrænset fortrolig indebærer, at panelets medlemmer kan omtale og drøfte emnesagen i deres respektive baglande, uden at melde noget ud i en bredere kreds.

Alene formandskabet kan udtale sig på vegne af Stående Byggepanel. Dette indskrænker ikke det enkelte medlems ytringsfrihed, så længe vedkommende udtrykkeligt udtaler sig på egne vegne. Dog skal førnævnte fortrolighedshensyn respekteres.

Der etableres en whistleblowerordning, som giver en let adgang til anonymt at gøre Stående Byggepanel bekendt med sager. Planudvalget håndterer indkomne henvendelser og beslutter, hvilke der skal forelægges for Stående Byggepanel som emnesager.

Ressourcer

Formidlingsplaner og -pakker udarbejdes under medvirken af kvalificerede kommunikationsprofessionelle, som kan være tilknyttet panelets sekretariat, andre af panelets medlemsorganisationer eller helt eksterne i forhold til panelet.

Det skønnes, at Stående Byggepanel vil have behov for at udarbejde en formidlingsplan og en formidlingspakke om et givent emne en gang årligt i gennemsnit. Alt afhængigt af det konkrete emnes karakter vil der være behov for en kommunikationsprofessionel ydelse af et omfang på minimum 50 timer årligt. Ved større formidlingsindsatser vil ydelsen typisk have et omfang af mere end 100 timer.

Stående Byggepanels ledelse sikrer de fornødne ressourcer til formidling, enten i panelets driftsbudget eller gennem indhentning af særskilt økonomisk projektstøtte fra sag til sag.

Formidlingsmål

Målet med Stående Byggepanels formidling er, at de byggeskader, som panelet identificerer som alvorlige og med risiko for gentagelse, er kendte blandt de relevante målgrupper, og at disse er oplyst om, hvordan de kan bidrage til at undgå gentagelser.

Evaluering

Stående Byggepanels formidlingsindsats evalueres en gang årligt på et panelmøde, hvor medlemmerne bl.a. bedømmer anvendeligheden af formidlingspakkerne.

Hver specifik formidlingsindsats evalueres iht. formidlingsplanen.

Organisation

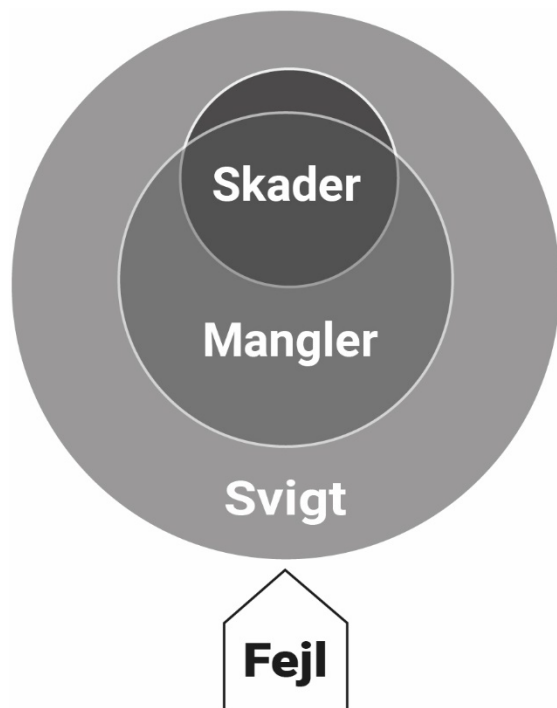
I relation til ovenstående forslag til formidlingsstrategi gør formidlingsudvalget opmærksom på, at Stående Byggepanels organisatoriske status trænger til en afklaring. Er der tale om en forening? Er arbejdsgrundlaget at sammenligne med en vedtægt? Hvem har ledelsesansvaret? Hvilken forretningsorden gælder for planudvalgs-/ledelsesmøder hhv. panelmøder?

Svarene på disse spørgsmål har betydning for Stående Byggepanels formidling, særligt når det gælder behovet for at kunne træffe beslutning om at gennemføre konkrete formidlingsindsatser. Forudsætter dette fx enighed blandt panelets medlemmer, eller kan et flertal træffe beslutning?

Formidlingsudvalget antager, at det også af andre grunde kan være hensigtsmæssigt at få afklaret Stående Byggepanels organisatoriske status, såfremt panelet skal fortsætte.

Det bemærkes, at eventuel vedtægt og forretningsorden helt eller delvist kan inkludere formidlingsstrategiens afsnit om procedurer.

Definitioner

Skader betegner uacceptable, byggetekniske følger-virkninger af mangler og andre svigt.

Mangler betegner svigt, for hvilke der kan gøres økonomiske krav gældende under henvisning til misligholdelse af aftale.

Svigt betegner, at projekt, materialer, konstruktioner eller bygningsdele savner egenskaber, som efter aftale, offentlige forskrifter eller god byggeskik burde være tilstede i det pågældende byggeri. Svigt omfatter alle sådanne forhold, uanset årsag og hvornår de konstateres.

Fejl betegner uhensigtsmæssige beslutninger og handlinger, hvoraf nogle fører til svigt.

(Figur og tekst er en bearbejdet udgave af figur og tekst på side 7 i Erhvervs- og Byggestyrelsens publikation 'Svigt i byggeriet - økonomiske konsekvenser og muligheder for en reduktion', udarbejdet i 2004 af Jørgen Nielsen, Morten Hjorslev Hansen og Carsten Pedersen fra Statens Byggeforskningsinstitut).

Baggrund

Stående Byggepanel blev etableret i 2016 som svar på de omfattende byggeskader, der opstod, få år efter at MgO-vindspærreplader i 2010 blev introduceret i dansk byggeri. En kreds af byggeriets parter fandt behov for et organ, der hurtigt kunne opfange tendenser til fremtidige systematiske byggeskader af lignende art.

[Stående Byggepanels gældende arbejdsgrundlag](#) fra november 2021 rummer følgende oplysninger af betydning for en formidlingsstrategi:

- *”Stående Byggepanel er et tværfagligt samarbejde om videndeling mellem en kreds af byggeriets organisationer og videninstitutioner, som vil bidrage til at forebygge og afhjælpe centrale problemer samt forbedre byggeriet. Videndelingen foregår på panel- og emnemøder og formidles åbent med respekt for fortrolighed, som ikke miskrediterer produkter, personer eller virksomheder.*
(...)
- *Stående Byggepanel arbejder for:*
 - *Faktabaseret videndeling i panelet, som kan inspirere medlemmerne til egne initiativer, og som kan bidrage til tidlig advarsel og forebyggelse af konsekvenser af fejl, mangler og svigt i byggeriet.*
 - *Åben og aktiv formidling af videndeling på panel- og emnemøder gennem medlemmer, deltagere og fælles hjemmeside til medlemmer, byggeriet og offentligheden.*
 - *At understøtte byggeriets tværfaglige samarbejde og forbedringer både i forhold til bygningers kvalitet, byggeprocesser, anlægs- og driftsøkonomi samt bæredygtighed.*(...)
- *Videndelingen på panel- og emnemøder skal formidles offentligt på www.staaendebyggepanel.aau.dk, og den kan omfatte:*
 - *Gældende og ældre arbejdsgrundlag og medlemslister samt historisk baggrund.*
 - *Godkendte referater, præsentationer og notater fra møder.*
 - *Ajourføre emnedagbøger, som samler godkendte mødereferater for hvert emne, og små nyhedsartikler, som er resumeer af mødereferater udarbejdet af sekretæren.*
 - *Faglige artikler om et eller flere emner og nyhedsbreve målrettet medlemmer, byggeriet og offentligheden, som er udarbejdet af medlemmer og godkendt på panelmøde.*
 - *Erklæring fra formand og næstformand, som de kan afgive sammen og på vegne af panel, hvis der er konsensus herom i panelet.*
 - *Læserinformation om, at videndelingen i panelet ofte er foreløbig og ikke altid er fuldt dokumenteret, at indlæg og dialoger er partsindlæg, at formidling ikke må miskreditere produkter, personer og virksomheder, og at man ikke kan støtte ret på den”.*

Disse oplysninger suppleres af [Program for udvikling af Stående Byggepanel 2022-2024](#), hvoraf bl.a. følgende fremgår om ”Aktivitet v. Videndeling med byggepraksis og effekt på byggeriets troværdighed:

Videndelingen med byggepraksis har fra starten været ad hoc præget og primært bygget på en åben, men passiv envejskommunikation gennem hjemmesiden www.staaendebyggepanel.aau.dk.

(...)

Udfordringen for videndeling med byggepraksis ligger i dag i, at erfaringerne ikke kommer hurtigt og målrettet ud til de enkelte aktørgrupper i byggepraksis og uddannelsen, så de hurtigt kan drage nytte af erfaringerne, og at panelet ikke kan dokumentere, i hvilken grad panelets indsats har effekt på forbedring af byggeriet. Denne aktivitet vil derfor sætte fokus på følgende opgaver i videndeling:

- *Hvordan kan tidlige advarsler om problemer, flersidige erfaringer fra aktive emner og viden om tværfaglige emner formidles mere målrettet til de enkelte aktørgrupper i byggepraksis og uddannelse?*
- *Hvordan kan panelet få konkrete viden om, i hvilken grad panelets indsat har haft effekt på forbedring af byggeriet?”*

Af arbejdsgrundlaget fremgår det således, at panelets videndeling primært foregår internt i panelet. Baggrunden for dette kan være, at nogle af Stående Byggepanels medlemmer har behov for at udtrykke deres opfattelser og eventuelle bekymringer i et fortroligt rum, og at de ikke på forhånd vil forpligte sig til at skulle stå som medafsendere af proaktive offentlige udmeldinger fra panelet. Det antages, at denne linje i nogen grad er en forudsætning for, at panelet kan fungere som det ønskede forum for tidlige advarsler.

Arbejdsgrundlaget nævner også, at videndelingen kan inspirere medlemmerne til egne initiativer. Samtidig peger Stående Byggepanels udviklingsprogram på behovet for en mere effektiv formidlingsindsats, der er målrettet byggeriets praktikere samt studerende og undervisere på byggeriets uddannelser.

Ovenstående forslag til formidlingsstrategi beskriver, hvordan dette behov kan opfyldes under den præmis, at Stående Byggepanels videndeling fortsat foregår internt på panelmøderne, og at eventuel bredere formidling overlades til medlemmerne selv, mens panelet ikke som samlet institution proaktivt formulerer og distribuerer sine vurderinger, udover den publicering der finder sted på panelets website.